

VII. ÉVFOLYAM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 25. szám.

Budapest, június 22.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre _ _ 12 korona

Félévre _ _ _ _ 6 korona

Negyedévre _ _ 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A visszautasított kenyér.*

A földmivelésügyi miniszterium altisztek részére tanfolyamot rendezett a sárvári tejjgazdasági szakiskolán tejelést ellenőrző egyesületi ellenőrökké való kiképzés céljából. A záróvizsgálaton a honvédelmi miniszterium is képviseltette magát. A dologra visszatérve, mindenekelőtt tájékoztatni kívánjuk az altiszteket magáról a tanfolyamról és a vizsgálat lefolyásáról, már csak azért a nagy érdeklődésért is, mely e tanfolyammal szemben az altisztek körében megnyilvánult.

Az annak idején közzétett felhívás alapján ugyanis 132 altiszt folyamodott a tanfolyamra való felvételle, köztük 32 csendőrségi altiszt. A 132 altiszt közül mindössze csak 10 juthatott be a tanfolyamba, mert egyelőre csak eonyinek a kiképzése vétetett tervbe.

Ez a 10 altiszt, anélkül, hogy a legesekélyebb anyagi áldozatot hozták is volna, oly szakképesítést nyert, a melynek megszerzésével minden utánjárás nélkül oly álláshoz juthattak, amely a javadalmazást tekintve, gondtalan életet biztosíthat.

A tejjgazdasági szakiskola, ahol a tanfolyamokat tartották, a vasvármegyei Sárvár községtől mintegy 20 kilométer távolságra levő, nagy kiterjedésű erdővel körülvett kies fekvésű Lánéz-pusztán van. Altiszteink a pusztaszomszédságában fekvő Káld községben voliak kellően berendezett két szobából álló lakásban elhelyezve. Az iskola igazgatóságának különös gondoskodása folytán mindenkor kocsit ment az altisztekért s ugyancsak kocsit vitte őket a naponta tanítás befejezése után szállásukra. Ellátásukról szintén az iskola igazgatósága gondoskodott, ami ellen, hogy panaszkodni nem lehetett, mondanunk sem kell. Mindezekért pedig — mint említettük — az altisztek semmi anyagi áldozatot nem hoztak s csak azt kívánták tőlük, hogy pontosak, szorgalmasak legyenek és tanuljanak. Szívesen nyugtázzuk ezt a tenyt, hogy az altisztek a pontosság, szorgalom és tanulás szempontjából megféleltek a várakozásnak.

Ezt bizonyítja az is, hogy a vizsga eredménye általában jó volt. Különösen az elméleti ismeretek terén mutatott úgyszólván teljes jártasságot.

Két altiszt a tanfolyam hallgatása alól felmentetvén, összesen 8 altiszt tett vizsgát, akik közül 4 közös badsereg-

beli, 3 honvéd (köztük egy méneskari) és 1 csendőr altiszt volt. A vizsgálaton a munkaképesség szempontjából 4 altiszt teljesen megfelelő, 4 megfelelő, az ellenőri teendők ellátására való képesség szempontjából pedig 4 igen alkalmas, 4 pedig alkalmas osztályzatot kapott.

Az altiszteknek a tanfolyam tartama alatt tanúsított magaviseletéről a legteljesebb elismerő nyilatkozatokat hallottuk.

Az ügynek ezzel a részével ezekben beszámolván, sajnos, megint rá kell mutatnunk arra a szomorú igazságra, hogy az altisztek igen gyakran maguk az okai annak, hogy az egyes elhelyezési kísérletek meddön maradnak, egyes ellátási helyeket pedig elvonnak az altisztektől.

Ezuttal megint oly dolgok történtek, melyek egy cseppet sem alkalmasak arra, hogy az altisztek iránt táplált bizalmat megerősítsék. Sőt ellenkezőleg! Azt a bizalmat is megingatta a tanfolyamot végzett nyolcz altiszt, a melyet a földmivelésügyi miniszter előlegesen beléjük helyezett.

A földmivelésügyi miniszternek ugyanis a tanfolyamot elvégzett altisztekkel fölöttébb fontos és közzgazdaságilag is számottevő céljai voltak.

Az ország különböző vidékein tudniillik tejelést ellenőrző egyesületek alakultak, a melyeknek feladata a tejelő állatok tejtermelését az elfogyasztott takarmány figyelembe vétele mellett hitelesen megállapítani és a nyert meghízható adatok alapján az egyes tejjgazdaságok jövedelmezőségét és a tenyésztésre használt tehének értékét kimutatni. Az egyesületben az ellenőrzést az ugynevezett ellenőr végzi, a kinek munkája mindenekelőtt pontossgot, megbízhatóságot és lelkiismeretességet igényel, mert csak e tulajdonok párosulva a szakismerettel, nyújtanak biztosítékot arra, hogy ennek a gazdasági érdekekből létesített intézménynek meglesz a gyakorlati haszna.

A gazdasági érdekek mellett a földmivelésügyi miniszterium ezzel az intézménnyel hathatós támogatásban kívánta részesíteni a hadügyi igazgatás érdekeit is, a midőn akként határozott, hogy ezekre az előnyös és jól jövedelmező ellenőri állásokra elsősorban is katonai altiszteket fog kiképezni. Hogy valóban jó állások ezek, elég ha reámutatunk arra, hogy egy-egy ily ellenőr 1200 korona évi fizetést, 300, ha nős akkor 400 korona lakpénzt és 500 koronáig emelkedhető jutalomdíjat kap s ezeken kívül megfizeti az egyesület az ellenőr utazási költségeit, az ellátási és fuvar költségeiről pedig az egye-

* Az „Őrszem” katonai szaklap nyomán.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártású szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

az. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II. Lánézhid-utca 5. — Gyára: Öntövény-utca 3. — Régi hangszerek lacl.

sület, kötelékebe tartozó, az a birtokos gondoskodik, a kinek gazdaságába az ellenőr kiszáll. Gondoskodik továbbá az egyesület az ellenőrnek nyugalmasáról is.

Ily állásokra képezte ki tehát a földmivelésügyi miniszterium azt a nyolcz altisztot, a kik a most befejezést nyert tanfolyamon résztvettek. Gondoskodásában a földmivelésügyi miniszterium addig ment, hogy a tanfolyamot végző altisztek tulnyomó részének azonnali alkalmaztatása érdekében, mondatni, soron kívül szervezett egyesületeket, tehát, hogy úgy mondjuk, tálczán hozta elhük az állásokat.

S mi történt? Az történt, hogy az a nyolcz altiszt, a kiket a miniszterium a saját költségén szakemberekké kiképzett, a kiket hónapokon át eltartott, a kiknek teljes altiszti illetményeit a hadügyi igazgatás erre az időre is az utolsó fillérig megadta: ezek valamennyien, kivétel nélkül, kijelentették, hogy jelenleg nincsenek abban a helyzetben, hogy a felajánlott állást elfogadhassák.

Hogy a jobb érzéseknek micsoda eltévelyése lépett itt előtérbe, azt nem tudjuk, nem is kutatjuk. Ám, hogy a hálátlanság ilyen mértéke szintén megdöbbentő, az kétségtelen. Arról nem is szólva, hogy az intézkedésre hivatott tényezők előtt az ilyen hálátlanság hátrányos világitásban mutatja be az altiszteket. De ez a hálátlanság egyuttal párosult volt lelkiismeretlenséggel is azokkal a bajtársakkal szemben, a kik szintén folyomadtak a tanfolyamba való felvételre. A 132 jelentkező között bizonyára volt 10 olyan, a kiknek komoly szándékuk volt, hogy erre a pályára lépjenek. Ezek elől tehát a kenyeret vették el a tanfolyamot végzett altisztek, a kiknél a komoly szándék e pálya iránt, úgy látszik, hiányzott, a mi kitünik ahól is, hogy azok az okok, a melyekkel elhatározásukat indokolni igyekeztek, mind olyanok voltak, a melyek már akkor is fennforogtak, a mikor a tanfolyamba való felvételüket kérték. A hálátlanság és lelkiismeretlenség tényén kívül, az altiszteknek ez az elhatározás következményeiben még kiszámíthatatlan károkat rejthet magában.

Igen közelfekvő tudniillik az a feltevés, hogy a földmivelésügyi miniszterium a történetek után aligha fog jövőre arra gondolni, hogy ily tanfolyamot altisztek bevonásával rendezzen! * Remélhetőleg jövőre másképp alakulnak majd a dolgok és nem lesznek olyan altisztek, a kik visszaütöztetik a nekik nyújtott kenyeret.

JÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Mélyen a föld alatt...

Irtó: Mátthé Mihlós főzsermester.

Gyakran olvashatjuk a napilapokban és a Rendőri Közlönyökben is, hogy egyik vagy másik helyről ez

* Ez már meg is történt. Lapzártán után olvastam a földmivelésügyi miniszterium pályázati hirdetését a 137. sz. Budapesti Közlönyben; ebben az altiszti pályázókról már szó sincs. Szerk.

vagy amaz az egyén eltűnt. Egy-egy ilyen kis rövidke hír vagy körözvény nem lep meg senkit, még bennünket csendőröket sem, mert hiszen az eltűnésnek annyi-féle módja van, a melyekből büntényre nem lehet következtetni, hogy csendőri felfogás mellett sem gondolhatunk mindjárt a legrosszabbra és nem hozhatjuk mindjárt büncselekménnyel kapcsolatba egyik vagy másik egyén eltűnését.

Különben is erre gondolni csak abban az esetben lehetne, ha mindjárt az eset tudomásulvétele után ismernénk mindazon előzetes körülményeket és okokat, a melyek az eltűnést előidézték. Ezeket azonban teljes valószínűségben rendesen csak akkor tudjuk már meg, mikor az eltűntek hozzátartozói is komolyabban fogják fel a dolgot és szorgalmazni kezdik a csendőri nyomozást az eltűnt keresése érdekében.

Az alábbihoz hasonló esetet már ismételtelen megírtam a Csendőrségi Lapok hasábjain. S úgy azoknál, mint a jelen esetről is, eleinte magok az érdekeltek hangoztatták a csendőség, illetve a rendőség előtt, hogy nem kell épen komolyan venni a dolgot, az eltűnt másszor is elment vagy megszökött már rövidebb, vagy hosszabb időre, de még mindig előkerült. És csak akkor kérték az eltűnt utáni nyomozás kiterjedtebb mérvben való bevezetését, mikor már komolyabban aggódtak az eltűnt miatt vagy épen büncselekményt sejtettek.

Jelen esetben azonban még ez sem történt meg. Vuin Dragutin nem kereste senki a hozzátartozói közül, pedig elég titokzatos körülmények között tűnt el és eltűnésekor nagyobb pénzösszeg volt nála. És ha egyik kötelességtudó hajtársunk a saját kezdeményezéséből nem veszi kezébe az ügyet, bizonyosan örökre titokban maradt volna ez a büncselekmény, a melynek nevezett áldozata lett, mert a csendőségnél senki sem szorgalmazta a titokzatos eltűnés körülményeinek felderítését.

A hozzátartozók ebbeli közömbösségét megmagyarázza ugyan az a körülmény, hogy Vuin Dragutin feleségét és gyermekeit már évekkal ezelőtt elhagyta és egy más nővel élt vadházasságban. Előbbiek tehát mitsem törődtek vele. Az utóbbi pedig, épen az eltűnt utolsó kívánságához képest, csupán annyit tett meg, hogy az eltűnést az illetékes rendőségnél bejelentette, továbbá azonban ő sem szorgalmazta a nyomozást. De nem folytatta azt a rendőség sem, pedig az eltűnést megelőző körülmények titokzatosága szinte önmagától kihívta a a közbiztonsági közegek közbelépését.

De hát vegyük sorra az eseményeket. És mivel ennek az esetről felderítése egyike a legszebb, legérdekesebb és legtanulságosabb csendőri nyomozásoknak, minden részletében igyekszem azt a bajtársakkal ismertetni, hogy tanulhasson belőle minden csendőr leleményességét a bonyolalmasabb, türelmet és kitartást a hosszadalmasabb nyomozáshoz és a szükséges adatoknak összegyűjtésénél a legkisebb részletekre is kiterjedő pontos

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legújtanysabb áron
EDRENTBEU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes úrjegyzék ingyen. : : Telefon 88-59.

BUTOR

körütekintést. S főleg minden adat pontos följegyzését. Kiss József őrmester, sajkásszentiváni őrsparancsnok 1911. évi október 16-án reggel, egy lólopási ügyben való nyomozás közben Káty község egyik rendőretől értesült, hogy Vuin Dragutin ujvidéki lakosnak, a ki állítólag még ugyanazon év augusztus 27-én eltávozott hazulról Kátyra és nagyobb pénzösszeg, állítólag 7000 korona volt nála, azóta teljesen nyoma veszett.

Megmondta a rendőr azt is, hogy az eltűnt Páity Dusán kátyi lakosnál volt a jelzett napon, de, mint azok állítják, velök összeveszett és ennekfolytán este 9–10 óra közben tőlük eltávozott azzal, hogy vagy Felsőkabolra, vagy Sajakásszentivánra megy valami korcsmát bérbevenni. E célra volt nála az említett nagyobb összeg.

Kiss őrmester e közlésből, bár közelebbi részleteket még nem tudott és Káty község sem tartozott örskörletéhez, mégis bűncselekményt sejtett, mert Páity Dusánt büntetett előéletű embernek ismerte. S daczára, hogy annak idején az ujvidéki rendőrségtől sem kapott felhívást az eltűnt egyén nyomozására, mégis október hó 18-án már sorba kérdezte a sajkásszentiváni korcsmárosokat, hogy tudnak-e valamit Vuin felől, de mindössze annyit sikerült neki megállapítani, hogy Vuin legutóbb 1911. évi július 24-én — tehát eltűnése előtt egy hónappal — járt Sajakásszentivánon.

Majd Káty községben folytatta a puhatólást és október 19-én megállapította, hogy Páity Dusán augusztus 25-én egy kibágási ügyben reászahott kisebb összegű pénzbüntetést kifizetni nem tudta, szeptember 3-án pedig már a kátyi szerb hitközség korcsmáját bérbevette és arra 600 korona foglalót adott. Mielőtt azonban a korcsmárosságot elfoglalta volna, október 5-én ismeretlen helyre eltávozott s azóta nem tudják, hol van s úgy látszik nem is várnak rá, mert a vele vadházasságban élő nő a korcsmát másnak engedte át.

Ugyanitt megtudta azt is, hogy az ujvidéki rendőrség szeptember 14-én átírt a kátyi községi előjárósághoz Vuin eltűnése ügyében, kérdezvén, hogy nevezett nem büntény áldozata lett-e, mire az előjáróság szeptember 16-án azt válaszolta a megkeresésre, hogy Vuin Páity Dusán kátyi lakosnál volt ugyan a jelzett napon, de onnan még az nap Sajakásszentivánra ment át s ugyanott azóta három ízben is járt valami korcsmavételi ügyben. Addigi puhatólás szerint ott (Kátyon) büntény áldozatává nem lett.

Kátyról még az nap (okt. 19-én) Ujvidékre ment Kiss őrmester és a Vuin Dragutinnal vadházasságban élt Nasztorov Miliozától megtudta, hogy Vuin 1911. évi augusztus 27-én magához vett 7000 koronát, a melyet Turján eladott birtokáért kapott és délután négy órakor bérkocsin, fogópisztolyát is magával vite, azzal a meghagyással bucsuzott ol tőle, hogy Kátyra Páity Dusánhoz megy és ha 3–4 nap múlva vissza nem érkezik,

jelentse be eltűnését a rendőrségnek, hogy „ne bűdösödjék” valahol tudta nélkül.

A bérkocsis másnap — aug. 28-án — reggel, Vuin nagykabátját hozva, azzal a birrel állított be e nőhöz, hogy Vuin a kabátját hazaküldte, de maga Kátyon maradt és majd csak vonaton jön haza.

Kiss őrmester az asszony előadásához képest feljegyezte részletesen, hogy miféle s mily színű ruha volt Vuinon az eltávozáskor, milyen pénznemeket, milyen leírása ékszereket stb. vitt magával.

Előadta továbbá az asszony, hogy szeptember 2-án egy, a vasuti postára Titel—Ujvidék közt feladott zártlevelező-lapot kapott Vuin aláírásával, a melyben arról értesítette őt, hogy egy asszonynyal átmegy a Bánátba; az asszonynál sok pénz van s azt ki akarja fosztani.

Szeptember 3-án pedig egy Szabadkán feladott zártlevelező-lapot kapott tőle, a melyben már arról értesítette, hogy az említett nőtől megválni nem tud; őt ne várja, többé Ujvidékre nem jön, korcsmájukat adja el, menjen Zimonyba és éljen úgy, a hogy tud.

Előbbi levél tintával, utóbbi pedig írónnal volt írva, de ő megismerte, hogy egyik sem volt a Vuin írása.

Ekkor bejelentette Vuin eltűnését az ujvidéki rendőrségnél és átadta ott a két levelező-lapot is. Majd szeptember 5-én egyik férfinemével kiutazott Kátyra Páity Dusánékhöz Vuin után kérdezősködni, de ezek igen hidegen fogadták és csak annyit mondtak neki, hogy Vuinot ne keresse, tőlük elment Sajakásszentivánra egy korcsmát bérbevenni s azóta nem látták.

Előadta végül az asszony, hogy augusztus 27-én valabonnan 1000 korona érkezett Vuin czimére, de ez azt mondta, hogy majd csak hazajövetelo után veszi fel a pénzt. Mivel azonban azóta nem jött haza, az utaványt visszaküldték a feladónak.

Október 21-én az ujvidéki rendőrségnél érdeklődött ez ügyben Kiss őrmester, de ott azt a választ kapta, hogy nem veszik komolyan Vuin eltűnését, azért nem értesítették a környékbeli csendőrséget. Megmutatták neki a két levelező-lapot is.

Majd előkerítette a bérkocsist is, a ki mindenben megerősítette az asszony fentebbi előadásának rávonatkozó részét és hozzátette, hogy a jelzett napon délután hét óra tájban értek Kátyra, hol Vuin egy korcsma előtt leszállott a kocsiról és valahova elment, ő pedig bebajtott a korcsma udvarára és lovait ellátva, az ivóba ment. Ott találta Páityot negyedmagával borozni. Utóbbi kérdésére megmondta, hogy Vuinot hozta Ujvidékről.

Kevéssel később egy kis leány Páityot bazarolta, majd pár percz múlva ugyanez a kisleány másfél liter bort vitt a korcsmából. Este 10 óra tájban maga Vuin hozta a korcsma udvarára a nagykabátját és meghagyta neki, hogy azt vigye haza és az asszonynak adja át azzal az izennel, hogy ő majd vonattal jön másnap.

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és közeleggyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-kürtút 50.

legutányosabban beszerezhető összes botogópólási tárgyak, kútszerek, fűszekendők, m. kir. szab. Polgár-főle sörkötők, gummilariányák, óraszor franciaia óvazetok, különlogosságok, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mly tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
beküldés esetén
10% Árkedves-
mény a Csendőrsé-
g Lapokolvasóinak.

1911. évi október 21-én Turján kinyomozta Kiss őrmester, hogy az 1000 koronát Medurity Zsiván küldte Vuinnak kölcsön, melyet utóbbi azért kért tőle, hogy egy kátyi korcsma megvételéhez kevés pénzt azzal kiegészítse.

Ugyanott megállapította azt is, hogy B. G. turjai lakos Vuin Dragutinak, egy tőle megvett földbirtokért 1910 november hótól kezdve 1911. évi július hóig, kisebb-nagyobb részletekben 8150 korona 24 fillért küldött, illetve fizetett. Vuinnak tehát az említett 7000 koronája meglehetősen.

Október 23. és 24-én már Óbecsén nyomoz Kiss őrmester és ott egy ügyvédtől beszerezte Vuin Dragutin egy régebben sajátkezűleg irt levelező-lapját és egy iv papírt Vuin különféle jegyzeteivel.

Október 25-én Titelen folytatva a nyomozást, megállapította, hogy Vuin ott sem augusztus, sem szeptember havában nem járt, valamint Tündéres községben sem.

Majd megtudva, hogy Vuin törvényes hozzátartozói Turján laknak, október 27. és 28-án ott folytatta a nyomozást és Vuin törvényes felesége bemondásából megállapította, hogy ez férjével már két év óta nem beszélt, azóta külön élnek s hogy Vuin emberölésért már nyolcz évi fegyházra volt ítélve. A levelező-lapokra megjegyezte a nő, hogy az nem Vuin kezeirása s ez állításának bizonyítására átadott egy a férje aláírásával ellátott adásvételi szerződést és informálta az őrmestert, hogy férje Doroszlovánszki Milos óbecsei lakossal is ismeretségben áll.

Ugyanitt Vuin fiának bemondásából megállapította azt is, hogy ez 1911. év nyarán 760 koronát fizetett apjának egy átvett kisebb földbirtokaért. Még azt is megjegyezte a fiu, hogy apja már máskor is eltűnt 3—4 hétre, de mindig visszakerült, keresni sohasem kellett. A levelező-lapokra nézve ez is kijelentette, hogy az nem az apja írásai.

Október 29-én ismét Óbecsén járt Kiss őrmester és megállapította, hogy Doroszlovánszki Milos már több mint egy hónapja ismeretlen helyre távozott. Ugyane napon bemutatja az újvidéki rendőrkapitányságnál a beszerzett iratokat, de ott azt a választ kapta, hogy úgy ezek, mint a levelező-lapok egyformán lehetnek a Vuin írásai is.

Október 31-én a sajkásszentiváni rendőrségtől már azt az értesítést kapta, hogy az eltűntnek hitt Vuin október elején Csurogon egy sertéskereskedőnél járt, tehát élethen van. Még aznap megkereste a csurogi őrsöt a sertéskereskedő kikérdezése iránt, honnan november 2-án azt a választ kapta, hogy Vuin ott 1909. év óta nem látták.

Ugyancsak október 31-én a turjai községi jegyzőtől azt az értesítést kapta, hogy a községi bíró pár nappal előbb Újvidéken járván, ott egy korcsmában szerem-

megei emberektől azt hallotta, hogy egyikük szeptember havában Szerbiában találkozott Vuinnal Sabacon.

1911 november 6-án besugójától hirt kap, hogy Páity Dusán neje, a ki Piros községben vagy Újvidéken lakik, kiadta a kátyi szerb hitközségtől kivett korcsmát másnak, mert Páity Dusán tartózkodási helye még mindig ismeretlen.

1911 november 10-én két tanítóval átnézeti a levelező-lapokat és a beszerzett Vuin-féle irásokat s ezek megállapítják, hogy a levelező-lapon levő irás nem azonos Vuin írásaival.

1911 december 3-án kinyomozta, hogy Páity Dusán kiszökött Amerikába s onnan levelez feleségével. Utóbbi Újvidéken lakik s onnan jár ki Kátyra elhagyott lakásukat szellőztetni. A lakásra volt már bérlő és vevő is, de az asszony sem el, sem érbe nem adja.

1911 december 21-én a titeli járási rendőrfelügyelőtől azt az értesítést kapja, hogy ne keressék Vuin, mert az Szerbiában Sabacon lakik s ott korcsmája van. E hir eredete után puhatolva, december 22-én megtudja, hogy a hir állítólag Vuin Turján lakó fiától ered, mert ez volt is apjánál Sabacon. Ugyanezt közölte december 23-án a turjai községi bíró is az őrmesterrel telefonon, de a további puhatolás során kiderült, hogy Vuin fia apja felől semmit se tud, a neki tulajdonított hir elejétől végig valótlan.

Ettől kezdve egészen 1912. évi márczius 6-áig semmi hirt nem kapott az őrmester sehonnán. Márczius 7-én azonban már besugták neki, hogy Páityné Kátyon kertjüket munkáltatja; márczius 10-én pedig, hogy Páityné hazaköltözött Kátyra s az a hir kering, hogy Páity leveleket küldöz Amerikából a nagyon érdeklődik, hogy mi hir van idehaza, keresik-e még Vuin. Legutóbbi levelében pedig már azt írta, hogy nemsokára hazajön.

E hireknek utána járva, egy Amerikából érkezett levél adatai alapján megállapítja, hogy Páity csakugyan Amerikában van, mert a levélíró azt írta apjának, hogy 1912 február havában 35 dollárt, márczius elején pedig 10 dollárt kölcsönzött a hazatérésére készülő Páitynak.

1912 április 13-án értesítette besugója Kiss őrmestert, hogy Páity Dusán előző napon hazaérkezett Kátyra.

*

Már az eddigiekből is kivehette az olvasó, hogy Kiss őrmester egyenesen Páity Dusánt gyanúsította azzal, hogy Vuin vagy maga, vagy többedmagával meggyilkolta és kirabolta.

Erre a nagyon is kézenfekvő, már fentebb elsorolt gyanus körülményeken felül még azért is oka volt Kiss őrmesternek, mert tudta, hogy Páity pénzhamisítás, csalás és sikkasztás miatt többször volt büntetve; továbbá, mert az előzetes adatgyűjtés során azt is megtudta, hogy Páity Vuinnal tituleti összeköttetésben

Ha fáj a feje⁷ ne tévóvazzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrain és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Márom doboznál ingy. postai szállítás.

A császár legújabb fényképe vadásztibában.

A császár és császárné unokáikkal.

állott, a mennyiben jó pénzért adandó nagyobb összegű hamispénz ígéretésben és hamispénz-csináló gép eladásokkal való csalásokban egykézre játszottak.

De megerősítette még a nevezett iránt gyanújában az az adatgyűjtés során megállapított körülmény is, hogy Páity utlevél nélkül ment ki Amerikába, a mit pedig csak azért tehetett, hogy ekként a nyilvánosságot elkerülje s a gyanút maga ellen fel ne keltse.

Mindezeknél fogva mihelyt megtudta, hogy Páity hazatért, három főnyi legényiségével azonnal szolgálataiba indult, Páity Dusánt még aznap (ápr. 13-án) elfogatta, házát állandó rendőri felügyelet alá helyezte s Vuinnak turjai hozzátartozói és Ujvidéken lakó asszonya kikérdeztetése mellett megállapította, hogy Vuinról még mindig nem tudnak semmit.

Ekkor járőréhez csatlakozva Páityné is elfogta, az ügybe való beavatkozást járásparancsnokának jelentette és segítséget kért a nyomozáshoz, mire Zillich Pál járásörmester hatodmagával Kátyra utazott és a nyomozás vezetését átvette.

Elsősorban is gyanúsítottakat kérdezték ki.

Ezek az előzményeket épen úgy adták elő, mint fentebb ismertettem. Azzal a különbséggel azonban, hogy midőn Páityot felesége a korcsmából hazahívatta, utóbbi Vuinnal már veszekedett a miatt, mert ez megsértette őt Csépacz Simon és Létity Milán épen nálok levő legények előtt. Pár percz múlva azonban kölcsönösen kimagyarázták a félreértést, mire Páity bort hozatott s a másfél liternyi italt együtt fogyasztották el az említett két legénynyel, aztán egymással való dolgukat elvégezve, Vuin tőlük kocsin eltávozott Kabolra vagy Szentivánra, Páity pedig a két legénynyel visszament a korcsmába és éji 12 óráig mulattak.

Tagadták mind a ketten, hogy Vuin eltűnésében, illetve annak esetleges meggyilkolásában bármi részük is lenne s hogy arról bármit is tudnának.

Arra nézve, hogy honnan vette Páity a kátyi korcsma kibérléséhez szükséges összeget oly hamar, mikor pár nappal előbb még pénze nem volt, előadták, hogy az odafizetett 600 koronából 100 koronát egy kátyi embertől, 400 koronát pedig egy pirosi rokonuktól kértek kölcsön; ezekenfelül, mint Páity állította, a pár nappal előbb volt tomeráni vásáron egy előtte ismeretlen embertől kátyján 400 koronát nyert.

Az Amerikába való kiszökést megindokolni nem tudta, csupán annyit állított, hogy a Szerémségben való horvátvásárlás közben egy pozsegai idősebb nővel találkozott, a ki 1000 koronát ígért neki, ha kikíséri Amerikába s ő ez ajánlatot elfogadva, azzal ki is utazott.

Páity és neje eme előadásából azt a részt, a mely Vuin náloktartózkodására és az azzal összefüggő körülményekre vonatkozott, csupán Csépacz Simon erősítette meg, de később ez is visszavonta vallomását azzal, hogy csak Páityné rimánkodására vallotta a mondottakat. Létity Milán ellenben mindjárt valótlannak mondta azt és kijelentette, hogy Páityné az ura elfogatása napján

kérte ugyan őt arra, hogy a fentebbi körülményt Csépaczhoz hasonlóan erősítse meg, de ő erre nem vállalkozott, mert Vuin sohasem látta nem is ismeri.

A korcsmáros is valótlannak mondta, hogy Páity és a két legény a jelzettéjjelen 12 óráig nála mulatott volna.

Páity cselédje is azt állította, hogy a jelzett estén a két legény nálok nem volt, sőt ugyanakkor este, mikor ő a kis gyerekekkel a sétálásból hazajött, még őt is hazaküldte asszonya, hogy aludjon otthon. Másnap pedig, mikor gazdájához reggel hazajött, gazdáját aludva találta, asszonya pedig a kamrában valami fehérneműt és a gazda szürke nadrágját mosta.

Csépacz Milán pedig arról tanuskodott, hogy Páityné ura elfogatása után arra kérte, hogy vallja a csendőrök előtt, ha kikérdezik, hogy Vuin a jelzett estén ő fuvarozta Felsőkabolra. De ő nem vállalta a hamis tanuskodást.

M. J. tanu vallomásával megállapították továbbá, hogy Páity, 1911 október 5-én egész családjával, ennek a kocsiján ment át Piros községbe a sógorához, onnan pedig másnap, mindannyójuktól elbucuszva, vonaton állítólag a Szerémségbe ment, de mint később megtudta, Amerikába szökött.

Páity Dusán mindezen bemondások elébetárása után is megmaradt előbbi állításai mellett. Minthogy pedig a nyomozást vezető altisztek csupán az ő előadásának megczafolását és a négy napig tartó kikérdezések egyéb hasonló adatait nem találták elegendőnek a Vuin esetleges meggyilkolásában való bűnösség beigazolására, 1912 ápr. 17-én gyanúsított házának átkutatásához fogtak.

Ez a kutatás már több eredménnyel járt, de mégse hozta meg teljesen, a mit reméltek. Találtak ugyan a kocsiszin eresze alá dugva egy véres női kötényt, az árnyékszék szelelő lyukában egy véres női pamutrélkit, a kamrában eldugva egy szürke nyári kabátot s ugyanilyen nadrágot, a melyeken a látható mosás daczára is sötét — vérszínű — foltokat észleltek; továbbá az egyik ágyfal felé eső oldalán égési nyomokat, az ügydeszkának ehhez közelebbi részén pedig, valamint ennek megfelelő helyén a padlón az észlelhető surlódás daczára is kisebb-nagyobb vérfoltokhoz hasonló nyomokat, de még mindezeket olyan gyenge bizonyítéknak vélték, a melyek nem elégségesek a bűnösség bizonyításához.

Kiss őrmester tehát azon észleleteiből kiindulva, hogy Páity, mikor a házkutatás megtartásához lakására kísérte, erősen figyelte a kapuja előtti és azon belüli területet és kérdésre, hogy mit néz ott olyan figyelmesen, azt felelte, hogy a kapufélfűt nézi, mert az mozog, arra a gondolatra jött, hogy Páity, miután teljesen elkülönítve őrizték feleségétől és nem is tudta, hogy az is el van fogva, bizonyosan ember vagy kocsinyomokat figyel ott, abban a hiszemben, hogy neje az ő elfogatása után minden olyan bűnjelt, a mi ellene bizonyíthatna, elszállított már onnan. Ez pedig, Kiss őrmester szerint, nem lehetett más, mint Vuin holtteste. (Folyt. köv.)

A császár és császárné az aalbeckeri gyermektáborban.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A chemia titkaiból.

Milyen magas árakat, mily nagy összegeket fizet a közönség a csillogó, szép színes vagy szintelen kövekért, a drága kövekért, pedig anyaguk olcsó, közönséges s csak a természet titkos erőinek köszönhetik szépségüket. A kéthárom ezer koronás bouton tűzsugarakat szóró briliánsának ugyanaz az anyaga, mint a kálybáinkban eltűzelt szénnek, csöveiben lerakódó koromnak, vagy az írónul használt 'grafitnak. A szép cseresznye, vagy 'galambvér' piros rubinnak, a búzavirág színű szafirnak és a kések pengéinek tisztítására használt «smirgli»-nek egy az anyaga.

Csillogó drágaköveket, illetve azokhoz hasonlókat készíteni régi törekvése az emberiségnek. Így keletkeztek az utánzatok, melyek olcsók ugyan, de a valódi köveket meg sem közelítik. Már ókori írók, Osthanees és Plinius leírják a hamis rubinok és szafirok készítését. Napjainkban, az üvegtechnika fejlődésével igen szép utánzatokat készítenek a nagy fénytörésű ólomüvegből.

A drágaköveknek a természetekkel azonos anyagokból való előállítása a kémiai analízis és szintézis haladásának köszönheti létét.

A híres francia kémikus Lavoisier, a XVIII. században megállapította, hogyha a gyémántot oxigénben elégetik, szénsavvá változik, sőt 1814-ben Davy már kimutatta, hogy nem egyéb mint tiszta, kristályos szén. A rubin elemzésénél pedig kitűnt, hogy anyaga aluminium-oxid.

A mint az analízis útján megismerték a drágakövek anyagát, megkísérelték a tudósok, alkotóanyagaikból: szintézis útján előállítani azokat.

A drágakövek szintézisének feladata oly köveket előállítani, melyek nemcsak alkotórészeikben, de minden egyéb fizikai tulajdonságaikban is teljesen megegyeznek a természetes eredetűekkel. És tettek is már kísérletet, sőt eredményeket is értek el ez irányban vegyészeink.

A szintézisre útmutatóul a természetes kövek keletkezése adhatott útmutatást az analízis mellett.

Az egyes kövek keletkezésére, eredetére nézve eltérők, sőt teljesen ellenzők is voltak a vélemények. Így a gyémántot Brewster fizikus és Jameson mineralógus növényi eredetűnek tartották (a fák gyantás izzadmányának), míg D'Orbigny őskori növények bomlási termékét látta benne. Göppert szerint a növényi részek bomlása-kor szénsavtartalmú anyag, s ebből pedig tiszta szén keletkezett, mely kezdetben lágy és amorf volt s csak később kristályosodott gyémánttá.

Wilson szerint a fanemű anyagokból a hidrogén és oxigén kiválása folytán antraciztához hasonló anyag keletkezett, melyből alacsony hőmérsék mellett gyémánt, magasabb hő alatt grafit keletkezett. Parrot ellenkezőleg: magas vulkanikus hőben áttított szénrészek hirtelen lehűléséből származtatta a gyémántot.

A mai geológiai ismereteink szerint a gyémánt vulkanikus eredetű; valószínűleg a megolvadt kőzetek széntartalma az alapanyag kihűlésekor, megkeményedésekor kristályokban vált ki. Ezt látszanak igazolni Luzi kísérletei, ki szenet és szilikátokat olvasztott össze, de kihűléskor a szén nem mint gyémánt, hanem mint grafit vált ki. Azonban a föld mélyében az óriási hő és nyomás alatt gyémánt képződhetett. Ugyanilyen körülmények között keletkezett a többi drágakő is és előállításuknál ezen elvet: a föld hőt és óriási nyomást fogadták el alapul. Ily irányban kísérleteztek Desprete, Hannay, Moissan s újabban Verneuil is Párisban.

Gyémántot Moissanak sikerült előállítani, ki elek tromos kemenczében vegytiszta szenet s vasat olvasztott össze s a folyékony tömeget hirtelen lehűtötte: az olvasztótégelyt hideg vízbe mártotta vagy tartalmát vasreszelékbe öntötte. A hirtelen megmerevülő külső réteg oly óriási nyomást gyakorolt a még folyékony belső magra, hogy ezáltal a széntartalom kikristályosodott. A kihűlt vasban talált kristályok egy része fekete, más része szintelen volt, de egyikük sem érte el a félmilliméter nagyságot. Kristályalakjuk, fizikai tulajdonságaik a gyémántéval teljesen megegyeztek, oxigénben szénsavvá égtek el. Moissanak tehát sikerült mesterségesen előállítania gyémántot. De e kristályok oly aprók s előállításuk oly körülményes, hogy csak tudományos értékük van.

Néhány éve nagy port vert fel Lemoine, párisi vegyész találmányának hire; Lemoine azt állította, hogy tettszése szerint tud kisebb-nagyobb gyémántot készíteni. Egy gyémánt-kereskedővel szerződést is kötött a gyártásra és üzlettársa előtt több nagyobb darabot készített is.

Azonban csakhamar kitűnt, hogy Lemoine nem annyira lángeszű feltaláló, mint inkább ügyes csaló, ki az ellenőrző gyémántkereskedő előtt nagy ügyességgel csempészte be tégelyébe a titokban vásárolt gyémántdarabokat, melyeket a gyártási procedura után, mint találmányának termékeit mutogatott. De leleplezték s a francia bíróság csalásért el is ítélte.

Nagyobb sikert ért el a kémiai szintézis a rubin előállítás terén. Többen kísérleteztek, de számottevő eredményt csak 1887-ben ért el két francia kémikus, Frémy és Verneuil. A rubinkészítés legelső kísérletét Gaudin végezte 1839-ben, ki durranó lángban megolvastott agyagból apró kis korundkristályokat állított elő, melyek azonban nem voltak nemes korundok (rubin, smagrad). Gaudin eljárása képezi ma is a rubinkészítés lényegét. Egy évtizeddel később a sevresi porcellángyár igazgatója, Ebelmen, agyagot, boraxot és kromoxidot olvasztott össze és sikerült is parányi, mikroszkopikus rubin színű kristályokat, rubin spinellt, rubin balaiszt készítenie.

Majd 1880 körül Svájc-ból került a drágaköpiacra az úgynevezett «rubis reconstrues», vagy «rubis scientifiques» mesterséges rubin; hogy ki készíti s hogyan, az titok maradt. Állítólag egy kis falu lelkésze volt a mestere. Egy időre azután eltűnt s csak 1893-ban került ismét forgalomba Párisban a műrűn. Most sem tudtak készítéséről semmit, mindaddig, míg feltalálója magamagát árulta el véletlen elszólással. Michaud, a rubinok gyártója, apró rubin hulladékokat olvasztott össze-nagyobb darabokká.

Michaud rubinjai azonban nem érték el a természetes rubinok szépségét; belsejük foltos, felhős volt, keménységük sem érte el teljesen a természetesekét. Michaudt sikere sarkalta kísérletezésre Frémy és Verneuil párisi kémikusokat, kiknek első rubinjai a párisi múzeumban ma is megvannak.

Frémy és Verneuil, kik rubinon kívül a szafir s más korundfélék előállításával is próbálkoztak, megállapították, hogy első sorban is a lehető legtisztább agyag van szükseégük, melyből azután különféle festőanyagok hozzáolvasztásával előállíthatók a korundfélék.

Az első kísérletezéseiknél, agyagot, szénsavas káliummal, fluorbariummal és egy kevés kromsavas káliummal 1500° C. mellett olvasztottak össze agyagtégelyben s e tömeget egy hétig tartották folyékonyan. Lehűlés után szétörték a megszilárdult masszát s belsejében több-kevesebb vörös kristályt találtak: rubint. A kristályok színe halványabb vagy sötétebb vörös, de ugyan-

azon tégelyben sötét violaszínűek is voltak, sőt akadt olyan is, melynek egyik vége rubinvörös, a másik pedig violaszínű volt. E színváltozást a kromsavas kálium mennyisége okozta, mely nem oszlott el egyenletesen az egész tömegben. Frémy azt tapasztalta, hogy 3—4% ketted kromsavas kálium a legszebb rubinszínűre festi a kristályokat.

Frémy rubinjai a természetesekkel teljesen megegyezők, de kezdetben aprók, $\frac{1}{8}$ karátosak voltak. Habár ék-szerűen igy nem játszhattak valami kiváló szerepet, de az iparban, különösen a finomabb órák csapágyainak készítésére kiválóan alkalmasak.

Frémy nagyobb kristályok készítését is tervbe vette, véleménye szerint, ha nagyobb mennyiségű anyagot, 50 liternyit használ fel egyszerre, úgy majd a képződő rubinkristályok nagysága is kielégítő lesz.

Frémy idő előtt elhunyt, kísérleteit folytatta, ki most vezetője a francia Societé Hellerite Párisban levő drágakögyárnak.

(Vége köv.)

KÉPEINKHEZ.

II. Vilmos német császár 25 éves uralkodói jubileumához.

Az ünneplési zaj csak nem akar megszűnni Berlinben. Csak a napokban ünnepelte a porosz főváros uralkodója leányának esküvőjét, az ünnepségeknek napokra terjedő különféle változataival s úgyszólván még ki se pihenhették a zajos ünneplések fáradságait, már nyomába lépett egy másik, az előbbinél bizonyos tekintetben számottevőbb: egy jubiláris ünnep.

Ugyanis folyó hó 16-án volt épen 25 éve, hogy II. Vilmos Ő Felsége a németek császára lett. 25 év egy szerényebb társadalmi állásu ember életében is számottevő idő; még az ilyen ember is sokat alkothat, de sokat is ronthat ennyi idő alatt. Am a császár e 25 év alatt folyton csak alkotott, birodalma területét gyarapította és megerősítette a német népet a kereskedelem és ipar terén úgy, hogy általában elismerik, hogy az egész Németország Vilmos császárnak köszönheti folyton fejlődő óriási hatalmát, gazdasági gyarapodását és nagyságát.

Es ez a negyedszázados gigászi alkotás, amelynek jubiláris stációjánál folyó hó 16-án zajosan ünnepelve állott meg a német nemzet, a maga természetes valóságában ismerve, tiszteletet és hódolatot parancsol mindenfelé úgy a német birodalomban, mint a külföldön egyaránt.

Alig is lehet elképzelni népszerűbb uralkodót II. Vilmos császárnál. Népszerűsége pedig nemcsak annak a világszerte ismert körülménynek tulajdonítható, hogy úgyszólván mindenhová eljár, felolvasásokon s más nyilvános ünnepségeken résztvesz, hanem főként annak a példás családi életnek, amely minden alattvalója előtt ismeretes és amelynek egyik mozzanatát képeink egyike is gyönyörűen illusztrálja. A császár és császárné Ő Felségeik valóságos mintaképei az óvatos és gondos szülőknek, gyermeknevelési módszerükről pedig bárki is példát vehet. S bizony a császári gyerekszoba sok kedves jelenetről tetszhetne tanuságot, amelyek a nagy uralkodó patriarobális családi életét oly boldoggá és örömteljessé tették.

Külföldi uralkodók nem vettek ugyan részt a jubiláris ünnepségen, de azért talán egyetlen államfő sem mu-

radt el a gratulálók sorából, amelyek a berlini nagykövetek által átnyújtott üdvözlő iratokban és drága ajándékok kézbesítésében nyertek kifejezést.

A német népek eme családias, kedves ünnepe minket magyarokat is közelről érdekel, mert mint a monarchia hű szövetségeseit, többszöri vendégünket, már régen megtanultuk csodálni, szeretni és tisztelni a nagy császárt. A budai királyi palotában egykor mondott pobárköszöntője pedig örökre emlékezetessé teszi előttünk a magyarság iránt tanusított nagyrabecsülését és jóindulatát.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi intermátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be és pedig: Schlesinger Gyula fűrészgári igazgatótól Nagytapoljáról 4 K, a dárdai örstől 3 K és Mateisz János szolnoki szárnybeli csendőr ez. őrmestertől 10 K. Ezen adományokkal az alap vagyona 30,182 K 23 fillérré emelkedett.

Ellenszegülés. Földi Imre fehérgyarmati örsbeli csendőr, június 11-én Zsarolyán szatmármegyei községben, szolgálatteljesítés közben, Komáromi Bálint ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződő kardfegyvert használt.

Emlékkereszt alapítása. Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi június hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával egy oly szolgálati jelet méltóztalt logkogyelmesebben alapítani, mely különös katonai roudszabályok alkalmazásával adományoztatik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az iszákosság gyógyítása. A hollandi nép flegmaticus, szorgalmas és csendben dolgozó nép, mely általában nem sok vizet zavar, de a mely egyáltalán nem szükölködik életrevaló és célszerű ötletekben. Így például a hollandiaknak most a legszebb kilátásuk van arra, hogy fokozatosan megoldják az iszákosság gyógyításának kérdését, melyet eddig sehol sem tudtak megoldani. E cél elérése érdekében ugyanis több hollandi város és község közigazgatása olyan eljárást eszelt ki, mely teljesen célravezető, noba magát az iszákost nem sújtja semmiféle büntetéssel, sőt nagy gyengédséget tanusit iránta. Ha a rendőr ittas embert talál az utcán, a ki nem tud egyenesen bazatalálni, bérkocsit hoz, arra felrakja a páciienst s a legközelebbi örszobába viszi. Azután orvost hivatnak, a ki megvizsgálja az ittas embert s meghatározza az időt, mikor őt — megint bérkocsin — a lakására lebet szállítani. Másnap aztán a menetdíjról s az orvosi honoráriumról számlát prezentálnak annak a vendéglősnek, a kinek koresamájában az illető loitta magát. Az új szabályzat életbeléptetése óta az iszákosok száma roppantul megfogyott a hollandi városok utcáin.

Új bibliai kézirat. A londoni ujságok egy új bibliai kézirat felfedezéséről irnak, a görög kódexekhez való kéziratról, mely a washingtoni egyetem legféltettebb kincse. A kéziratra Egyiptomban akadtak és Mr. C. L. Freer szerezte meg. A kézirat, mely apró görög betűkkel íródott, az ötödik-hatodik századból való és különféle fejezeteket tartalmaz, a melyek az új Testamentum

különféle kézírataiból hiányzanak. A rendkívül értékes leletet Sanders tanár, a Michigan-egyetem tudós professzora vizsgálta felül és fordította le. Mr. Freer Kairóban, 1907-ben négy bibliai kéziratot vásárolt; a Dentonononimium egyik könyvét (Mózes 5. könyvét), Josua könyvét, Szent Pál leveleinek kéziratát és a washingtoni egyetem kéziratát, mely Szent Márkus írásainak (Krisztus feltámadása és menybemenetele) tizenhatodik, tehát utolsó fejezetét tartalmazza. A kézirat eladója, Ali Arabi, kijelenti, hogy a drága lelet Akhmin-ből való, a hol 1886-ban egy régi kriptában találták. Egyelőre a kézirat eredetét illetőleg élénk vita folyik az angol és amerikai tudósok között.

A legöregebb vőlegény. Még török körökben is föl-tűnést keltett egy sztambuli öreg muzulmán, Jusszuf agának a házassága. A mikor ugyanis megjelent a Fatih-negyedbeli imánnál, hogy nőülését bejelentse, kiderült, hogy 106 év nyomja a vállát. Jusszuf aga azonban matuzsálemi kora ellenére kitűnő egészséggel örvend. Magas termete görnyedt ugyan, de arczszíne üde, szemének van még fényes és fáradtság nélkül tesz meg három-négy kilométernyi utat. Értelmes ember, szívesen válaszol a kérdésekre. Soha életében se bort, se szeszes italt nem fogyasztott és nem is dohányzott, felesége azonban huszonhárom éves kora óta már négy volt (az aga mindig egynejeségben élt) s mindegyik megajándékozta gyermekekkel. Mostani választottja egy negyvenkét éves özvegy asszony, a Fatih-negyedbeliek szerint csinos teremtés. A török újságok megratulálván Jusszuf agát, muzulmán szokás szerint azt kívánták neki, hogy Allah tegye termékkennyé házasságát.

Drága képek. Párisban a minap került árverésre egy bíres londoni amatőrnek, John Ballinak képgyűjteménye, a melyben főleg a modern mesterek voltak képviselve. A vásár összesen 1,078.050 frankot eredményezett. Corot egyik képe 181.000 frankért kelt el, egy másik képeért 79.000 frankot, egy harmadikért 68.000 frankot fizettek. Négy kisebb képeért 136.000 frankot adtak. Meissonier egyik nagy esata-vizfestménye, 14.500 frankot bozott. Theodore Rousseau egyik tájképét 69.000 frankért vásárolták meg. Diaz egy képeért 73.000 frankot kínáltak. Két Daubigny-kép 50.000, illetőleg 46.000

frankon. Troyon képe 46.500, Van Marcke képe 70.000 Delacroix képe 26.700, Isabey képe 15.500, Lhermitte képe 12.750 és Rosa Ronhuer képe 14.500 frankon ment át a vevők tulajdonába.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Sukri. Az 1883. évi XIII. tez. 45. §-ában, valamint az «Utasítások a m. kir. esendőrség számára» 272. és 273. lapoldalan lovó táblázat szerint a községi előjáróság illetékessége alá tartozik, ugyanazon utasítás 102. §. 7. bekezdése szerint azonban a szolgabírói hivatalba is bejelentendő.

P. P. Ideiglenes nyugállományban levők a «Nősülési szabályzat a m. kir. honvédség és esendőrség számára» 38. §. szerint csak a esendőrkerületi parancsnokság engedélyével nősülhetnek. A küldött bélyegeket lapunk javára bevételéztük.

R. J. esendőr. Az eset egészen világos: ha a cseléd lopja meg a gazdát, az eljárás csak a sértett fél indítványára indítható meg; ha ellenben fordítva történik a dolog, t. i. a gazda lopja meg a cselédet, akkor az eljárás hivatalból indítható meg.

Bizalom. Még bizonytalan. Néhány hét múlva határozott feleletet adhatunk.

340. 1. Kérje felülvizsgáltatása előtt — ha okmányilag igazolható. 2. Ilyen rendkívüli viszonyok között csak a saját előjárók dönthetnek. Ilyen ügyekben mi nem nyilváníthatunk véleményt.

Margareta. Arra, hogy tanulhasson, nem kell engedélyt kérnie; esupán a vizsga letételére szükséges szabadságot kell kérnie. A bélyegeket lapunk javára bevételéztük.

B. U. Forduljon az ottani állami építészeti hivatalhoz.

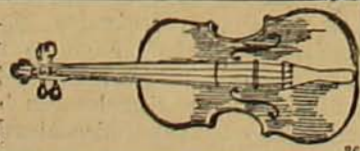
34. Az emlékkeresztre való igényt csak előjárói alapíthatják meg, forduljon tehát azokhoz.

1888. 1. Viselendők. 2. Szürke keztyű viselhető. 3. Fehér keztyűt szolgálatban (kivéve a díszet) nem lehet viselni.

159. Sorsjegye még nem nyert.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszervésztudója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr-, síb-, míg **Reményi** legnagyobb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra. Családi házak és elegek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk hetéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbétét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy felzálogos biztosíték ellenében, juányos kamattal mellett. Utalványok, intőzvények és chequeok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és e utunk értékpapírokat, idegen pénzeket

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

A m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg:
1913 június hó 16-ával:

tordai Sándor László alezredes, a VI. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Kassára;

felsőásguthi Körtvélyessy Árpád őrnagy, a II. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Székesfehérvárra;

Szányi Árpád alezredes, a IV. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Szegedre;

polyáni Boldizsár András, II. számú csendőrkerületbeli százados, szegedi pótszárnyparancsnok, a beosztott törzstiszt teendőivel való ideiglenes megbízás mellett, a IV. számú csendőrkerülethez: Kassára.

Megbizatik:

Báró Gyula alezredes, a IV. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje, ezen csendőrkerületi parancsnokság ideiglenes vezetésével.

A tényleges szolgálati állományba felvétetik:

1913 június hó 1-ével:

Antal Károly, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli nyugállományú járásörmester, az újból megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint szolgálatképes.

Beosztási helye: Felvincz.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Sinclair Imre V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, kétréndbeli gyilkosság tetteseinek kiderítése és elfogása körül szerzett érdemeiért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Zeke Lajos járásörmester, huzamosabb csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban, fáradságot nem ismerő kitaratással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálataért, nemkülönben alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért és neveléséért, előjáró szakaszparancsnokának hathatós támogatásaért és jó magaviseletéért.

Horváth Mihály járásörmester, huzamosabb csendőrségi szolgálata alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal, fáradságot nem ismerő kitaratással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített hasznos szolgálataért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéséért és neveléséért, nemkülönben jó magaviseletéért.

Beniczki Ferencz őrmester, a Seres János élesdszurdoki lakos sérelmére, 1912. évi augusztus hó 18-án virradóra elkövetett gyilkosság tetteseinek fáradságot nem ismerő kitaratással, ernyedetlen buzgalommal és leleményességgel folytatott nyomozás során történt kiderítéséért, elfogásáért és ekként az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Sándor László csendőr, mert Seres János élesdszurdoki lakos sérelmére, 1912. évi augusztus hó, 18-án virradóra elkövetett gyilkosság tetteseinek kiderítésénél, járőrvezetőjét hathatósan támogatta.

Előléptettek

1913 június hó 1-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Koblicska András, Vorzsák János, Sági János, Tóth Kása István, Temérdek András, Galambos Márton, Nagy József és Lányi György; továbbá:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kiss István I., Pelle Imre, Czelter Mihály, Németh János I., Varga János II., Szili János, Lábadi András és Csala Ferencz; végül:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Barna Márton, Szöcs Gyula, Mészáros István, Kajcsa József, Máthé István és Szabó Ignácz őrvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szepessy Árpád, Szabó Jenő, Farkas Dezső hadapródok, Jónás Gyula, Fitos János, Ferencz Tamás, Argyelán György, Németh Sándor III., Szabatyán István, Herczeg Imre, Tóth István II., Faragó András, Denes József, Barta József II., Gersch József, Kocsis Lázár, Szakács József, Nagy József I., Olasz István, Szántó János, Baráth Lajos, Boldizsár Mihály és Szabó Imre; továbbá:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Neuhoff Antal, Krajcsovic János, Erdei István, Szabó Sándor II., Fölker András, Dezső Balint, Szücs Lajos II., Vargu Antal, Hegedűs Mihály, Komáromi Miklós, Kürthy Elek, Jubász Mihály, Orosz György, Binszki István I., Magyar Antal, Csudó Pál, Kolozsi Károly, Vázsonyi János, Molnár János I., Pintér János I. és Orbán János I.; *végül*:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Czifra István, Farkas Sándor, Lakatos Sándor, Orosz Mihály, Bakó Balázs, Szekeres Dénes, Négyesi Gyula, Mojsza János, Bitai Mózes, Laczkó Sándor és Opra Gécz Pál csendőr cz. őrmesterek, *őrvezető cz. őrmesterekké*.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Károly csendőr, 1913 április 5-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Vekerdy Benjamin törzsrőmester, 1912 május 12-én, Matuz György járásrőmester, 1913 február 2-án és Máthé Miklós törzsrőmester, 1913 május 1-én; végül

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Rorvath Gyula törzsrőmester, 1913 június 7-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Sas Károly őrsvezető ez. őrmester, 1912 május 5-én, Hasur István csendőr, 1913 január 11-én, Szatmari Ferenc csendőr ez. őrmester, 1913 január 15-én, Szabó Miklós csendőr, 1913 január 18-án, Főrizs Károly csendőr ez. őrmester, 1913 január 21-én, Ungi Mihály csendőr ez. őrmester, 1913 február 1-én, Szabó József III., őrsvezető ez. őrmester, 1913 február 19-én, Mattyók Emil őrsvezető ez. őrmester, 1913 február 27-én, Batori József I. őrsvezető ez. őrmester, 1913 márczius 1-én, Csik János I. őrsvezető ez. őrmester, 1913 márczius 22-én, Szabó Sándor I. őrsvezető ez. őrmester, 1913 márczius 23-án, Arany János csendőr, 1913 április 25-én és Gabács József csendőr, 1913 május 15-én; végül:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Szekely Sándor csendőr ez. őrmester, 1913 június hó 7-én.

Névváltoztatás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Krapf Mihály próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 70,340/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét «Kisfalvi»-ra változtatta.

Szörös József próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 34,812/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknevét «Szalai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Benedek Ferenc őrsvezető ez. őrmester, Simon Emmával, 1913 május 12-én, Görgényzentimrén.

Hugyi János csendőr ez. őrmester, Szolga Máriaival, 1913 április 20-án, Alsójárán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Thoma Márton őrsvezető ez. őrmester, Bulogh Klárával, 1913 május 31-én, Gyónban.

Palaska Áron őrmester, Kanyó Francziskával, 1913 május 25-én, Csepán.

Szabó Gábor II. csendőr ez. őrmester, König Máriaival, 1913 május 13-án, Nagytétényben.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Kocsis Sámuel csendőr ez. őrmester, Szentimrey Etelkával, 1913 május 13-án, Pályuban.

Helyes Sándor csendőr, Tatár Annával, 1913 márczius 30-án, Krasznahorkaváralján.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Opra Gézei Pál csendőr ez. őrmester, Kelemen Annával, 1913 április 19-én, Kezdikőváron.

Füleki József őrsvezető ez. őrmester, Beke Ilonával, 1913 május 13-án, Marospetresen.

Mics György csendőr, Rheind Zsófiával, 1913 május 15-én, Kissinken.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szűcs Mihály őrsvezető ez. őrmester, Tokai Margittal, 1913 május 3-án, Kőrostauresán.

Szanto Tivadár őrsvezető ez. őrmester, Mezei Julianával, 1913 május 6-án, Battonyán.

Csendőrségi kalapborítók a 1 kor. 50 fill. **Íróasztalra dobozok** a 6 kor. **Íróasztalra rekesz-fedőlapok** 60 és 80 fillér.

Mindazeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék preselt papíroszal bevonva — szolgálati könyvek, melyek hivatalból bementve külföldre csak ott emlegethetők — csak bérmentve küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötöttnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó áron ajánlunk.

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, **Brassó**, 20 K-án felel megrendelési portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyáriszürkekeztük és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Cs. 7. Szemleutasítás szerinti összes nyomtatványok és könyvek raktárunkon kaphatók.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.